

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра міжнародних економічних відносин
"Українська асоціація економістів-міжнародників".

**INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS
AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT**
**МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ
ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК**

Матеріали
III Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, Україна, 20 травня 2022 року)

Суми
Сумський державний університет
2022

УДК 339.9+502/504
М 58

Рецензенти:

Дурановські Войцех Хенрік – PhD, Опольський університет (м. Ополь, Польща);

Таранюк Леонід Миколайович – д-р екон. наук, професор, Сумський державний університет (Україна)

*Рекомендовано до видання
вченою радою Сумського державного університету
(протокол № 4 від 20 жовтня 2022 року)*

International Economic Relations and Sustainable Development
М 58 (Міжнародні економічні відносини та сталий розвиток) : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 20 травня 2022 року / за заг. ред. Ю. М. Петрушенка, М. Д. Домашенко. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – 103 с.

The collection consists of the materials from III International Scientific Conference «International economic relations and sustainable development» of Sumy State University, which presented the results of the research carried out in different countries, in such scientific areas as international economic relations, international cooperation and economic diplomacy, economics of nature management and sustainable development, strategic directions for sustainable development providing, International economic relations impact on sustainable development and others.

For scientists, lecturers of higher education institutions, students, graduates and everybody, interested in the scientific and practical problems of modern economics.

До збірника ввійшли матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародні економічні відносини та сталий розвиток» Сумського державного університету, в яких наведені результати наукових досліджень, виконаних у різних країнах, із таких наукових напрямків, як міжнародні економічні відносини, міжнародне співробітництво та економічна дипломатія, економіка природокористування та сталого розвитку, стратегічні напрями забезпечення сталого розвитку, вплив міжнародних економічних відносин на сталий розвиток та інші.

Для науковців, викладачів закладів вищої освіти, студентів, аспірантів та всіх, хто цікавиться науково-практичними проблемами сучасної економіки.

УДК 339.9+502/504
© Сумський державний університет, 2021

Організатори конференції:

"Ukrainian Association
of International
Economists "

Співорганізатори конференції:

Інститут науки і техніки Хенань, (м. Хенань, Китай)

Університет прикладних наук Цвіккау (м. Цвіккау, Німеччина)

Інноваційний університет Collegium Mazovia (м. Седльце, Польща)

Вища школа економіко-гуманітарна (м. Бельсько-Бяла, Польща)

Опольський університет (м. Ополе, Польща)

Центр соціальних інновацій Єзуїтського університету (м. Краків, Польща)

Інститут технологій та бізнесу в Ческе-Будейовицях, (м. Прага, Чеська Республіка)

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1 Міжнародні економічні відносини SECTION 1 International economic relations

<i>Хомутенко Л. І.</i> Функціонування ТНК на сучасній міжнародній арені	7
<i>Marekha I.S., Bondarenko S.I.</i> Gender differentiation on the international labour market	8
<i>Дробязко А. О.</i> Структура та цілі маркетингової товарної політики	10
<i>Демиденко Є.Г.</i> Перемовини як дипломатичний інструмент: українські реалії	13
<i>Joel Ata-Baah</i> Integration of international economic markets	15
<i>Хомутенко Л. І., Григорович А. М.</i> Досвід розвинених країн в міжнародному трансфері технологій	16
<i>Мареха І.С., Новгородцева М.О.</i> Міжнародні злиття та поглинання	20
<i>Shevtsova V.M.</i> Problems and features of the country's external public debt management. Ukrainian experience	22
<i>Marekha I.S., Yavor P.V.</i> The place of ukraine in the eu integration processes	26
<i>Shcherbyna T., Kernychnui V.V.</i> Import policy: general goals and current problems of ukraine	28
<i>Zamora O.M., Hyrman D.A., Stanislaw Alwasiak</i> Analysis of world financial markets and their development trends	28
<i>Котенко Н.В., Бондаренко А.І.</i> Аналіз діяльності інститутів спільного інвестування в Україні	30
<i>Воронцова А.С., Твердохліб Д.С.</i> Головні проблеми інвестиційної привабливості економіки України	32
<i>Коротка М.Ю.</i> Розвиток франчайзингової діяльності під час глобальних економічних коливань	36
<i>Кулік А. О</i> Перспективи розвитку Україно-Китайських торговельних відносин на сучасному етапі	38
<i>Dryhola J.</i> Operations in the foreign exchange market	40

РОЗДІЛ 2
Економіка сталого розвитку
SECTION 2
The economics of sustainable development

<i>Romaniuk Y., Kurbatova T.</i> Electricity demand management mechanisms	42
<i>Yurchenko A., Yarova I.</i> Modern sustainable logistics trends	44
<i>Dubovych R., Smolennikov D.</i> The system of motivation of personnel at industrial enterprises in the context of global challenges	46
<i>Хомутенко Л. І., Ганжала К. С.</i> Особливості міжнародного регулювання міграції трудових ресурсів	48
<i>Korobko S.O.</i> Labour migration	51
<i>Sheremet A., Smolennikov D.</i> Financial management system as a tool for sustainable development of agricultural enterprises	52
<i>Тулякова А.О., Замора О.М.</i> Міграція робочої сили та її регулювання	54
<i>Голоха А.Р., Щербаченко В.О.</i> Вимушена міграція українців через Російсько-Українську війну	56
<i>Школа В.Ю., Домащенко В.С.</i> Оцінка сталого розвитку та економічної стійкості сільського господарства: досвід ЄС для України	58

РОЗДІЛ 3
Вплив міжнародних економічних відносин на сталий розвиток
SECTION 3
The impact of international economic relations on sustainable development

<i>Домащенко М.Д., Гордієнко І.С., Прокопенко О.В.</i> Особливості українських міграційних процесів та вплив Російсько-Української війни на них	62
<i>Хомутенко Л.І., Тулякова А.О.;</i> Соціально-економічні виклики для майбутнього України у зв'язку з міграцією українського населення в період війни	65
<i>J. Ata-Baah</i> Role of international labor organisation in regulation of labor migration	67

<i>Лапшина М. Ю.</i> Переговорний процес отримання статусу кандидата в ЄС	70
<i>Petrenko S</i> Hert hofstede's model as a tool of cross-cultural analysys	72
<i>Marekha I.S., Sliusarenko A.D.</i> Global financial and economic crises of XX century and their consequences	75
<i>Таранюк Л.М. Рубаненко К.І. Цю Х.</i> Головні перешкоди та шляхи поглиблення співробітництва України та ЄС	78
<i>Lisniak B. A., Zamora O. M., Duranowski W.</i> The reaction of European diplomacy to the Russian invasion in Ukraine	80
<i>Yurchenko A., Domashenko M.</i> Diplomacy and economics of the Russia-Ukraine war	82
<i>Сахно О.О.</i> Оцінка конкурентоспроможності вітчизняної агропромислової продукції на світовому ринку	84
<i>Тулякова А.О., Хомутенко Л.І.</i> Соціально-економічні виклики для майбутнього України у зв'язку з міграцією українського населення в період війни	87
<i>Воронцова А.С., Єрмоленко А.О.</i> Проблеми міжнародного співробітництва українських експортоорієнтованих підприємств: крос-культурний аспект	89
<i>Зорін О. О.</i> Особливості фінансування угод М&А на міжнародному ринку	92
<i>J. Ata-Baah</i> The role of commercial diplomacy as part of economic diplomacy	95
<i>Hontar K., Yarova I.</i> Tourism as a leading direction of the Turkish service market development	97

ГОЛОВНІ ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Старший викладач, **Воронцова А.С.**

Студентка **Твердохліб Д.С.**

Сумський державний університет, Україна

Стабільний розвиток сучасної економіки, особливо в постпандемічний період, базується на сталому інвестиційному кліматі та розвитку іноземного інвестування як в прямій, так і в портфельній формах. Дані глобальні процеси руху капіталу забезпечують не лише створення нового бізнесу та нових робочих місць в країні залучення іноземного інвестування, але й трансфер технологій, обмін управлінським досвідом, поглиблення інтернаціоналізації виробничих процесів та активізації торговельної позиції країни у світі. В сучасних умовах перед Україною посилилися не лише глобальні економічні, кон'юнктурні та структурні виклики стосовно масштабів, структури та ефективності іноземного

інвестування в економіку, але й політико-правові та військові загрози як для внутрішніх, так і для зовнішніх інвесторів.

На нашу думку, головними проблемами інвестиційної привабливості економіки України, особливо з урахуванням реалій воєнного часу в країні, залишаються: не прогнозованість державної політики; слабкий доступ глобального бізнесу до українського ринку в результаті високого рівня олігархізації; високе податкове загальне навантаження; непродумана державна стратегічна політика розвитку двохсторонніх угод про інвестиційне співробітництво; відсутність якісних кейсів використання концесії як інструменту залучення іноземного інвестування в інфраструктурні проекти; високі ризики військового втручання РФ в сталий розвиток України; слабка прогнозованість розвитку економіки країни навіть на майбутні кілька років; знаний дефіцит трансферу технологій; переважання портфельного інвестування над прямим, що вказує на слабкі гарантії держави для іноземних інвесторів та їх відповідно низький рівень інвестиційної довіри; прорахунку в окремих сферах впровадження легких правил ведення бізнесу; відсутність єдиного центру залучення іноземного інвестування та розпорощення даних повноважень серед МЗС, Міністерства економіки, НБУ та інших державних органів.

Згідно з опитуванням у березні 2022 р. серед компаній із вибраних країн, які вже інвестували в метавесвіт, приблизно чверть компаній-респондентів заявили, що нинішня війна Росії проти України не вплинула на їх інвестиційну стратегію щодо проектів метавесвіту. Проте майже 14% респондентів стверджували, що це призвело до повної призупинення своїх проектів. Проте прямі іноземні інвестиції (ПІІ) залишаються низькими, а чистий приплив у 2019 р. становив лише 2% ВВП. Іноземні інвестори називають одними з основних проблем для ведення бізнесу корупцію в судовій системі, погану інфраструктуру, сильні корисливі інтереси та слабкий захист прав власності. Конфлікт з Росією також продовжує перешкоджати збільшенню інвестицій в Україну. На підконтрольних Росії районах Донбасу в Україні конфлікт з очолюваними Росією силами спричинив значні пошкодження вантажних залізниць, шахт та промислових об'єктів. Інвесторам варто зазначити, що ситуація як в АРК (незаконно окупований Росією з весни 2014 р.), так і на окупованих районах Донбасу залишається важкою. Санкції США забороняють американським компаніям брати участь у більшості транзакцій, пов'язаних із АРК (U.S. Department of State, 2020). Вплив ризиків на стан інвестиційної привабливості в Україні за оцінкою Національного банку України наведено на рис. 1.

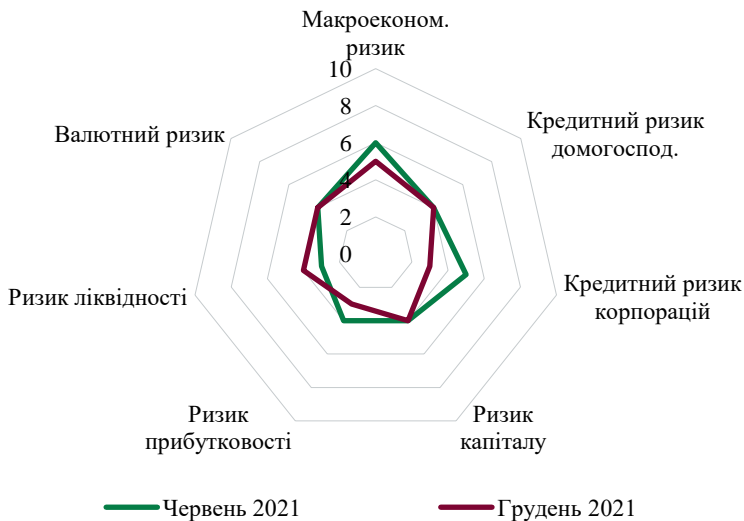

Рисунок 1 – Вплив ризиків на стан інвестиційної привабливості в Україні
Джерело: НБУ, 2021.

Вплив ризиків на стан інвестиційної привабливості в Україні вказує на зменшення ризику ліквідності бізнесу, проте решта ризиків мали негативний тренд для іноземних інвесторів, особливо ризик макроекономічного розвитку, капіталу та прибутковості. На рис. 2 узагальнено головні проблеми залучення іноземного інвестування до України.

Рисунок 2 - Головні проблеми залучення іноземного інвестування до України
Джерело: узагальнено автором

Таким чином, аналіз основних проблем інвестиційної привабливості економіки України, особливо з урахуванням реалій воєнного часу в країні, вказує на потребу перегляду основних векторів монетарної та фіскальної політики для забезпечення стратегічного полегшення доступу іноземного інвестора до прямого та портфельного інвестування в Україні, особливо на фоні нерозвиненого фондового ринку, військових втрат та загроз, недосконалої нормативної бази з високими монетарними обмеженнями стосовно вільного руху капіталу та фінансового моніторингу, спрощення умов оподаткування виведеного капіталу.

Робота виконана в рамках НДР «Фрактальна модель трансформації фондового ринку України: соціально-відповідальне інвестування для досягнення Цілей сталого розвитку» № державної реєстрації 0121U100473

1. НБУ (2021). Звіт про фінансову стабільність. URL: https://bank.gov.ua/ua/publications?page=1&perPage=5&search=&document=&pubCategory=3&keywords=&created_from=&created_to= (дата звернення 02.05.2022 р.).

2. U.S. Department of State (2020). Investment Climate StatementsСтан інвестиційної привабливості країн світу. URL: <https://www.state.gov/reports/2020-investment-climate-statements/> (дата звернення 02.05.2022 р.).